

Рецензії

О. А. Бімпер

Актуальне дослідження проблеми ефективності зернової логістики

Сучасні економічні та політичні виклики вимагають від України ресурсної мобілізації та швидких системних змін, а зернова галузь має всі шанси бути локомотивом експортної діяльності та джерелом валютних надходжень для держави. Крім того, зерновиробництво формує системний ефект, оскільки є сировинною базою для багатьох інших галузей економіки. Тому увага до розвитку зернопродуктового підкомплексу АПК України небезпідставна і розробка механізмів щодо підвищення ефективності його функціонування набуває актуального значення.

Дієвою технологією підвищення ефективності виробництва зерна і продукції його переробки є логістична діяльність, яка сьогодні може об'єднати всі елементи зернопродуктового підкомплексу АПК у єдиний ланцюг і створити умови не лише для внутрішнього виробництва і споживання його стратегічно важливої продукції, а й потужних експортних зернопотоків. Актуальність логістичних методів управління економічними процесами вимагає створення теоретичного фундаменту для систематизації подальших досліджень у питаннях виробництва та реалізації продукції. Потенційні можливості вітчизняного АПК щодо виробництва високоякісного зерна є настільки оптимістичними, що дозволяють Україні претендувати на чільні місця на світовому зерновому ринку і вона це продемонструвала у 2014 р., увійшовши у трійку світових

експортерів зерна. Утім, на шляху до цього слід розв'язати чимало проблем, пов'язаних насамперед з логістикою зерна, оскільки в державі бракує елеваторних, транспортних та інших логістичних потужностей.

Виходячи з викладеного, монографія В. А. Колодійчука «Ефективність логістики зерна та продуктів його переробки» має актуальне значення. Автор у своїй роботі акцентує увагу не лише на актуальному стані зернопродуктового підкомплексу АПК України, але й пропонує конкретні заходи щодо підвищення ефективності зернової логістики як на концептуально-методологічному, так і на емпіричному рівнях. Цьому передувало ґрунтовне дослідження теоретичних основ ефективності, властивостей систем і з'ясування понятійного апарату логістики.

Загалом зміст монографії представлений структурно-логічною схемою, яка визначає блоки дослідження та взаємозв'язки між ними, що дозволяє читачу краще сприймати матеріал книги. Діалектичний підхід до дослідження ефективності функціонування логістичних систем у зернопродуктовому підкомплексі АПК дозволив визначити такі етапи дослідження, як загальнотеоретичний, теоретико-прикладний, аналітичний, концептуально-методологічний і концептуально-прикладний блоки. Змістове дослідження на кожному етапі, згідно з визначеною методологією дослідження, дозволило логічно перейти від філософської і

© О. А. Бімпер, 2015.

¹ Колодійчук В. А. Ефективність логістики зерна та продуктів його переробки : монографія / В. А. Колодійчук. – Львів : Український бестселер, 2015. – 574 с.

загальнонаукової методології через використання відповідних методів і прийомів у аналітичному блоці дослідження до конкретнаукової методології та емпіричного рівня.

Автор комплексно досліджує кількісні та якісні параметри таких функціональних сфер логістики у зернопродуктовому підкомплексі АПК, як виробництво зерна, його реалізація зерновиробниками і, відповідно, закупівля переробниками, зберігання зерна з можливою перевалкою у портах для експорту, переробка зернової маси на борошно, крупи, комбікорми, реалізація переробленої продукції у відповідні сфери харчової промисловості, для яких вона є сировиною. У роботі використаний масив актуальної статистичної інформації, яка відображає реальні параметри логістичної системи загалом і її окремих функціональних сфер.

Найслабшою ланкою у логістиці зерна автор визначає сферу зберігання зернових мас, яка, згідно з принципом «лімітуючого фактора», фактично визначає потужність усієї логістичної системи. Відповідно до цього, у монографії пропонується якісно нова принципова схема механізму трансформації логістичної системи у досліджуваному підкомплексі АПК України на основі певної «віртуалізації» матеріальних потоків між сертифікованими елеваторними потужностями з одночасним запровадженням системи моніторингу міжобласних балансів. На основі методу аналогій продемонстровано дієвість запропонованої схеми та визначено її переваги. Оптимізація транспортних потоків консолідованих партій зерна суттєво зменшить логістичні ви-

трати зернотрейдерів і сприятиме підвищенню конкурентоспроможності зернопродуктового підкомплексу АПК, що є ключовою галуззю продовольчої безпеки держави.

Значна увага у монографії приділена також транспортній складовій логістичних систем. Автор представив логістичну характеристику всіх видів транспорту, задіяних у перевезенні зерна, провів порівняльний аналіз та охарактеризував їх інфраструктурне забезпечення. Для України автор визначив особливу перспективність розвитку річкового транспорту та окреслив заходи щодо маршрутизації залізничних перевезень, розвитку шляхового господарства та його інтеграцію у європейську транспортну мережу, а також відзначив роль і пропозиції щодо підвищення ефективності портової перевалки зерна.

Матеріал книги викладений послідовно і констатує не лише факти, але й причини їх появи. Це значно посилює об'єктивність оцінки та конкретизує заходи щодо підвищення ефективності функціонування зернопродуктового підкомплексу АПК. Автор, відстоюючи власну позицію, наводить і думки інших учених, полемізує з ними, що зацікавить читача і спонукатиме його до критичного аналізу різних думок, перегляду відомих положень і формування альтернативних ідей.

Книга може бути рекомендована для науковців, викладачів, студентів, аспірантів і докторантів, працівників органів державної влади та підприємців, для всіх тих, хто цікавиться проблемами логістики, у тому числі на ринку зерна і продуктів його переробки.

*Біттер Олександр Аронович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки і теорії фінансів Львівської державної фінансової академії (e-mail: ldfa.edu.ua).
Bitter Oleksandr Aronovych – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Head of Department of international economics and finance theory of the Lviv State Financial Academy.*

Надійшло 19.05.2015 р.